

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 68.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689936400/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

støv dør i Essen, nogle dø i Voldtagets vilde, skælvende Pine, der dog er Nydelse, andre tilintetgøres i Elskovsrusens rene og salige Sedme, og andre onkomme i Fromhedens hellige Delirium, hvori de drømme sig et evigt Liv.»

Da sprang jeg op og raabte: »Og dette skamløse, vanvittige og forbryderske Udyr, denne Hermafrodit, hvis ene Side er den store Skøge, den anden den onde Moloch, dette Væsen kalder Du for Gud. Jeg gør det ej.« Han svarede mig sagtmødig: »Vi maa erkende Realiteten og ikke hælde os i Illusioner. Er ikke denne Opfattelse af Gud bedst stemmende med Darwins store Lære og den moderne Videnskabs Opfattelse af den levende Natur?« Da indsaa jeg forfærdet som før: Han har jo Ret, og dette er det store Resultat, som Evolutionen og Evolutionismen vil ende i. Jeg sagde kun: »Men er der da noget, Du kan ære og tilbede hos denne Gud?« – »Ja, Vælden og Magten, Glansen, Ilden, Kraften og Herligheden. Fra det moralske Synspunkt kunne vi ej beundre Gud; men al Moral er ikkun Menneskeord. Gud er hævet over ondt og godt, som ogsaa Skolastikken lærer. Men naar Mennesket, alt efter Evangeliets egne Ord, udriver sit Øje og skuer alt roed Gud, da lever han selv hinsides godt og ondt, hinsides Medlidenhed, hinsides Foragt, og da skuer han alt, paa een Gang med Erkendelsens store Klarhed og med den kunstneriske Opfattelses Skønhed. Da staar han som Nero syngende ved Verdensbranden og siger: Hvor skønt, ophøjet, storiadent! Hvor dybe ere ikke Ildens og Blodets Farver! Hvor mæsterlig lyder ikke Tildstormens Brusen og over den Kvindernes Skrig! Hvor muntert spræller ikke Smaabarnet hist i Ilden, og hvor betagende er dog ikke Synet af Manden hist, der med Magtens Ret tvinger den nøgne og sanseløse Kvinde til at opfylde Naturens største Bud! – Se, hvo der ser saaledes,« sagde Spinoza, »og hvo, der med Hjertet forstaar min Etica, han lever kun i Beskuelse, kun i Beundring, fuld af den dybe Forstaaelse, den intellektuelle Kærlighed til Gud, og saaledes opnaar han at vordre en evig Maade efter Guds egen Selvopholdelses Lov, fordi Gud stadig fyldes af Lyst ved hans Beundring og hans Hengivenhed. Men ogsaa med Eder andre er Guddommen naadig. Elsker Gud ikke alle uden Forskel, Skøgen og Morderen, Tyven og Fornægteren, og skænker Gud ikke alle den højeste Lyst, enhver for sig kan rumme, og dernæst Tilintetgørelsens Tav-

hed, som ingen modig frygter?» Da strakte Spinoza sit Rørspir ud over de tolv, og Flammer slog ud af Væggen ved de Kræfter, der udgik fra hans Haand, og for ham knælede hans tolv Apostle. Da sagde han – og hans Stemme skar som et Sværd igennem den Nynnen, hvormed Alverdens Hav dysser sig selv i Søvn:

»Se, jeg forkynder for Eder Kødets Evangelium.
Dyrker kun Pan, Cupidinem, Bacchum og Helium.
Lever efter Evne. Lader alle Drifter løse,
Følger Eders Lyster, i muntre Piger og Knøse.
Lyder den Lov, der er skrevet i Eders fyrige Lænder,
I Eders tørstige Gane og de fugtige, skælvende Hænder.
Tilfredsstil, hvert Barn, hver Kvinde og hver Mand,
Det hermeligste Ønskes skamfuldeste Brand.
Du Fjante – bliv Skøge. Du Hader – dræb din Fjende.
Du Usling – bland Gift. Du Yngling – forfør en Kvinde.
Du Hersker – rid med Torden og Død igennem Staden.
Du Krigsmand – hug dem sønder, de, som le ad Dig paa Gaden.
Du Proletar – hug Lommekniven i Rigmandens Hals.
Du Hore – skænk kun Gift for dem, for hvem Du er til fals.
Du fromme – bed. Du Vismænd – ti. Du glade Daare – le.
Hver leve efter sin egen Viljes inderste Ide.
Jeg siger det til Eder, som her høre derpaa,
Og til alle Jordens Slægter, saa vide min Røst kan naa:
I Attraa taler Pligten. Den er det højeste Bud.
Idet Du følger Driften, elsker og lyder Du Gud.
Min er den frelsende Lære, den saliggørende Tro.
Absolve. Pax vobiscum. Dispense. Libero!»

Jeg lyttede og blev grebet af den Tanke, som alle tænkende ere fortrolige med: Ak, hvorfor afholde vi os? Til hvad Nytte leve vi som Munke og uden Munkes Ære? Hvilket Endemaal er der at vinde ved denne pinlige Kamp for Renhed, Retfærdighed og Selvbeherskelse, som ingen takker Dig for, og som kun opvækker Menneskenes Nid? Ja, der er Magt i Kødets Evangelium, og ofte maa det synes Sandhed for en Sjæl, der stedes i Fristelse, Lidelse og Angest. Ja, naar en Usling præker denne Lære, da vende vi os bort